

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudkyň JUDr. Ivony Šubrtové a JUDr. Martiny Küchlerové, Ph.D., v právní věci

žalobce: **STYLBAU, s. r. o.**
se sídlem Pardubická 118/79, Plačice, 500 04 Hradec Králové
zastoupen JUDr. Kamilem Podroužkem, advokátem
se sídlem Fráni Šrámka 1139/2, 500 02 Hradec Králové

proti
žalovanému: **Státní úřad inspekce práce**
se sídlem Kolářská 451/13, 746 01 Opava

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 5. 2021, č. j. 1085/1.30/21-5,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 5. 2021, č. j. 1085/1.30/21-5, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15 342 Kč, a to do deseti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce JUDr. Kamila Podroužka.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce byl rozhodnutím Oblastního inspektorátu práce pro Královéhradecký kraj a Pardubický kraj (dále také jen „*správní orgán prvního stupně*“) ze dne 20. 1. 2021, č. j. 15333/8.30/19-36, uznán vinným ze spáchání přestupku na úseku bezpečnosti práce podle § 30 odst. 1 písm. q) zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o inspekci práce*“), kterého se jako zaměstnavatel dopustil tím, že neplnil povinnosti týkající se pracoviště a pracovního prostředí, stanovené v § 3 odst. 1 písm. b) nařízení vlády č. 362/2005 Sb., o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky (dále také jen „*nařízení vlády č. 362/2005 Sb.*“). Podle zjištění inspektora správního orgánu prvního stupně při kontrole zahájené dne 4. 4. 2019 a vykonané na staveništi, které bylo dne 25. 2. 2019 protokolárně převzato od žalobce společností PSV STAVEBNÍ s.r.o., se sídlem Čs. odboje 964, 518 01 Dobruška (dále také jen „*PSV*“), jako zhotovitelem na stavební akci „*Rekonstrukce stávající budovy bývalého kina*“, v ulici Hrdinů odboje 671, Rychnov nad Kněžnou, žalobce nepřijal technická a organizační opatření k zabránění pádu svého zaměstnance L. M. z výšky nebo do hloubky a nezajistil jejich provedení. L. M. jako jeřábník vykonával práci obsluhy jeřábu a při jeho ovládání dálkovým ovládáním se pohyboval v rekonstruované budově, a to i ve výšce vyšší než 1,5 metru nad úrovní podlahy druhého nadzemního podlaží, kde byl sražen ocelovým stropním nosníkem, který byl jako břemeno zavěšen na jeřábu. Za daný přestupek správní orgán prvního stupně potrestal žalobce pokutou ve výši 90 000 Kč a dále povinností uhradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč.
2. V řízení o odvolání žalovaný rozhodnutím ze dne 20. 5. 2021, č. j. 1085/1.30/21-5 (dále také jen „*napadené rozhodnutí*“), prvostupňové rozhodnutí potvrdil a odvolání žalobce zamítl.

II. Žalobní argumentace

3. Žalobce nejprve shrnul, že k úrazu jeho zaměstnance L. M. došlo na stavbě „*Rekonstrukce stávající budovy bývalého kina*“ v Rychnově nad Kněžnou, kde společnost PSV jako zhotovitel a subdodavatel prováděla pro žalobce subdodávku. Společnost PSV od žalobce převzala staveniště dne 25. 2. 2019. Závěr, že společnost PSV za staveniště přebrala zodpovědnost, vyslovily i správní orgány obou stupňů ve svých rozhodnutích. Tento závěr však správní orgány již nijak dál nereflektovaly. K předmětnému úrazu tedy dle žalobce došlo dne 26. 3. 2019 na pracovišti společnosti PSV při plnění subdodávky, za přímého dohledu společnosti PSV a v přímé příčinné souvislosti s jednáním společnosti PSV. V této souvislosti poukázal na výslech svědka M. K. ze společnosti PSV, provedený správním orgánem prvního stupně dne 4. 2. 2020, který uvedl, že v den úrazu byl stavbyvedoucím PSV určen jako vedoucí montáže ocelových nosníků, přičemž L. M. dával pokyny při přepravě nosníků. Podle žalobce to tedy byla společnost PSV a její zaměstnanci, kteří v době úrazu řídili pana L. M., udělovali mu pokyny, organizovali jeho práci, technicky ji zajišťovali a dohlíželi na její provedení.
4. Nesprávnost, nezákonnost a nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí žalobce spatřuje v nedostatečném vypořádání se s námitkou, že převzetím staveniště přechází na přebírající osobu odpovědnost za bezpečné provádění stavebních prací (přebírající se stává odpovědným za uspořádání pracoviště), a že za bezpečné provádění stavebních prací tedy neodpovídá žalobce.

5. Žalobce přitom opakovaně již během správního řízení odkazoval na usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 Tdo 163/2013-II.-70, v němž soud uzavřel, že právě převzetím staveniště přechází odpovědnost za bezpečné provádění stavebních prací. Převzetím staveniště dne 25. 2. 2019 společností PSV od žalobce tedy došlo současně i k převzetí odpovědnosti za zajištění bezpečnosti na staveništi společností PSV. Bylo tedy její povinností zajistit bezpečnost a ochranu zdraví při práci, a to včetně všech fyzických osob zdržujících se na staveništi. Dle žalobce není podstatné, že dané usnesení bylo vydáno trestním soudem, neboť přestupkové řízení je obdobou trestního řízení.
6. Poukázal také na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 10. 2016, č. j. 31 Ad 17/2015-61, jímž byla zamítnuta žaloba, kterou se subdodavatel domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného, jímž byla žalobci uložena pokuta za správní delikt na úseku bezpečnosti práce, i když na stavbě působil jako subdodavatel po předchozím převzetí staveniště. V tomto rozsudku krajský soud přisvědčil názoru, že poté, co tento subdodavatel protokolárně převzal staveniště, byl seznámen s možnými riziky na staveništi a zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále jen „BOZP“) s tím, že byl dále zavázán seznámit s uvedenými skutečnostmi své pracovníky a subdodavatele a určit ochranu a prevenci proti úrazům či jinému poškození zdraví dle zákona č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 309/2006 Sb.“). Dle tohoto rozsudku za uspořádání vymezeného pracoviště odpovídá zhotovitel, kterému bylo staveniště předáno a který ho převzal.
7. Podle žalobce to tedy byla společnost PSV, která odpovídala za uspořádání staveniště a za jeho řádné zajištění, a to např. i řádným zajištěním prvků kolektivní ochrany pro zabránění pádu z výšky, a to vůči všem osobám nacházejícím se na staveništi, tj. i vůči panu M.
8. Závěr žalovaného, že ani písemně potvrzeným předáním staveniště k přenosu odpovědnosti za ochranu života a zdraví na společnost PSV nedošlo, je podle žalobce v rozporu s hmotným právem i judikaturou správních soudů.
9. S výše uvedenou judikaturou se správní orgány obou stupňů dle žalobce odmítají řádně a přezkoumatelně vypořádat. Naopak žalovaný v napadeném rozhodnutí poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 7. 2008, č. j. 1 As 51/2008-72, který dle žalobce není na tuto věc přílehlavý, navíc z něj cituje pasáž, kterou neobsahuje.
10. Žalovanému vytkl také to, že se zcela ztotožnil s rozhodnutím správního orgánu prvního stupně a jeho odůvodněním, aniž by se vypořádal se skutečnostmi uvedenými v odvolání. V něm žalobce přitom výslovně napadal konkrétní vady a nesprávné dílčí závěry prvostupňového rozhodnutí. Dle žalobce tak správní orgán prvního stupně zatížil své rozhodnutí vadou například tím, že pouze obecně uvedl, v čem spočívá porušení jeho povinností na úseku bezpečnosti práce bez ohledu na konkrétní okolnosti daného případu, tj. předání staveniště žalobcem společností PSV. Podrobnější argumentaci rozvedl pouze s odkazem na § 162 odst. 1 vyhlášky č. 48/1982 Sb., kterou se stanoví základní požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení. Toto ustanovení přitom bylo zrušeno ke dni 30. 10. 1990.

11. Žalobce vyslovil nesouhlas s tvrzením správního orgánu prvního stupně, že ponechal svého zaměstnance v den, kdy došlo k jeho úrazu, bez náležitého dozoru. Tento názor je dle žalobce nesprávný a v rozporu s provedeným dokazováním, ze kterého vyplynulo, že celé staveniště bylo předáno společnosti PSV, na kterou přešla odpovědnost za zajištění bezpečnosti práce na staveništi, včetně povinnosti dozoru nad všemi osobami pohybujícími se na staveništi. Správní orgán prvního stupně rovněž pominul, že při předání staveniště byl koordinací a prováděním opatření k ochraně bezpečnosti a zdraví zaměstnanců určen pan V. Š. – zaměstnanec společnosti PSV.
12. Dle čl. 4.3.3 normy ČSN ISO 12480-1 platí, že uživatel jeřábu musí určit kompetentní osobu odpovědnou za dodržování požadavků této normy. Pan R. K., zaměstnanec žalobce, byl pověřen realizací provozu jeřábu pro potřebu stavební činnosti pouze do doby předání staveniště dne 25. 2. 2019. Ode dne předání staveniště měla tuto povinnost společnost PSV.
13. Nesprávný je dle žalobce i závěr správního orgánu prvního stupně, že předáním staveniště nedošlo k předání jeřábu, protože nebyla uzavřena žádná smlouva o pronájmu jeřábu. V tomto ohledu si správní orgán prvního stupně protiřečí, když ve stejném rozhodnutí uvedl, že *„případné poskytnutí zmíněného jeřábu bylo dohodnuto mezi účastníkem řízení, jako objednatelům díla a společností PSV STAVEBNÍ s.r.o. jako zhotovitelem díla (...). Z výše uvedeného vyplývá, že účastník řízení poskytl k provedení montáže svůj jeřáb“*.
14. Řada závěrů uvedených v rozhodnutí správního orgánu prvního stupně je zmatečná, neboť výslovně uvádí, že k porušení povinností na úseku bezpečnosti práce došlo ze strany společnosti PSV, přesto z této skutečnosti nečiní závěr, že za přestupek žalobce neodpovídá.
15. Žalobce má také za to, že správní orgán prvního stupně z protokolu o předání staveniště ze dne 25. 2. 2019 učinil nedostatečná zjištění. Vyplyvá z něj přitom mj., že společnost PSV výslovně potvrdila, že byla seznámena s možnými riziky na pracovišti, že byla povinna určit způsob ochrany a prevence proti úrazům, že byla výslovně povinna zajistit u svých zaměstnanců a dalších osob stálý dozor a pravidelnou kontrolu nad dodržováním BOZP, a že byla seznámena se zásadami týkajícími se organizace práce, použitím osobních ochranných pracovních prostředků a pohybu osob po staveništi.
16. Z odůvodnění správního rozhodnutí přitom musí dle judikatury správních soudů jednoznačně vyplývat, že se správní orgán posuzovanou věcí zabýval, a neopomenul žádné účastníkovy námitky. Argumenty a závěry správního orgánu nesmí vzbudit pochybnosti o jeho nezávislosti a odbornosti. Z odůvodnění musí plynout vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé, jinak je rozhodnutí nepřezkoumatelné. Těmto požadavkům napadené rozhodnutí dle žalobce nevyhovuje. Žalobce trvá na tom, že v době, kdy došlo k předmětnému pracovnímu úrazu, neměl povinnost zajišťovat bezpečnost práce, nemůže tedy být odpovědný za přestupek, který mu je správními orgány kladen za vinu. Tuto povinnost naopak měla společnost PSV.
17. Závěrem žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a přiznal mu náhradu nákladů řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

18. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 26. 8. 2021 konstatoval, že žalobní námitky jsou obsahově totožné s odvoláním, které žalobce podal proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. S nimi se vypořádal v napadeném rozhodnutí buď odkazem na prvostupňové rozhodnutí, nebo konkrétní reakcí. Poukázal na skutečnost, že podle judikatury správních soudů rozhodnutí správních orgánů v prvním a druhém stupni spolu tvoří jeden celek, a že požadavek na řádné odůvodnění rozhodnutí nelze chápat jako nárok na explicitní reakci na každou a jakoukoliv odvolací námitku.
19. Dále zdůraznil, že poškozený zaměstnanec L. M. byl v době úrazu zaměstnancem žalobce a nebyl žádným způsobem převeden ke společnosti PSV. Přestože plnil po určitou dobu dílčí pokyny od zaměstnanců společnosti PSV, bylo to jen v souvislosti s jeho pracovní pozicí, protože jeřábíkoví dává pokyny vazač, v konkrétním případě zaměstnanec společnosti PSV. Odpovědnost za bezpečnost pana L. M. měl žalobce.
20. Závěrem svého vyjádření žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl a nepřiznal žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení.

IV. Jednání soudu

21. Při jednání konaném dne 10. 5. 2022 zástupce žalobce podrobně přednesl obsah žaloby, zdůraznil zejména skutečnost, že došlo k protokolárnímu převzetí předmětného staveniště společností PSV. V důsledku toho dle jeho přesvědčení došlo i k přechodu odpovědnosti za bezpečné provádění stavebních prací (uspořádání staveniště) na tohoto subdodavatele. Přestože tato skutečnost byla v průběhu správního řízení žalobcem namítána, nebyla dle jeho názoru správními orgány dostatečně zohledněna. Na podporu svého tvrzení odkázal zejména na znění § 2 a § 4 nařízení vlády č. 591/2006 Sb., o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích (dále jen „*nařízení vlády č. 591/2006 Sb.*“).
22. Pověřená pracovnice žalovaného odkázala na své písemné vyjádření k žalobě, jakož i na odůvodnění rozhodnutí správních orgánů obou stupňů. Zdůraznila, že žalobce je zaměstnavatelem poškozeného, nemůže se tedy zcela zbavit své odpovědnosti předáním staveniště subdodavateli.

V. Skutkové a právní závěry krajského soudu

23. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (sále jen „*s. ř. s.*“), v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1, 2 s. ř. s.). Dospěl přitom k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům.

A. Skutkový stav věci

24. Soud ověřil, že obsahem správního spisu jsou listiny: dokumentace o kontrole příčin a okolností závažného pracovního úrazu (poškozený: L. M., datum úrazu 26. 3. 2019), jejímž obsahem je zejména záznam o úrazu ze dne 26. 3. 2019; pověření vedoucího zaměstnance ke stanoveným činnostem a úkolům dle 12480-1, kap. 4.2 řízení provozu jeřábu (platnost od 14. 1. 2019); plán bezpečnosti práce STYLBAU (platnost od 14. 1. 2019); smlouva o dílo č. 18/1421/279 (dále jen „*smlouva o dílo*“); protokol o předání

staveniště ze dne 25. 2. 2019; úřední záznam Policie České republiky k výjezdu hlídky k pracovnímu úrazu ze dne 26. 3. 2019; fotodokumentace z místa úrazového děje ze dne 26. 3. 2019; záznam o podání vysvětlení Ľ. M. ze dne 2. 5. 2019; záznam o podání vysvětlení M. K. ze dne 6. 5. 2019; protokol o kontrole ze dne 16. 5. 2019, č. j. 8827/8.42/19-1 (dále jen „*kontrolní protokol*“); námitky kontrolované osoby proti kontrolnímu zjištění ze dne 31. 5. 2019; vyřízení námitek ze dne 1. 7. 2019. Dále samotný správní spis obsahuje mj. tyto listiny: příkaz ze dne 5. 9. 2019, č. j. 15333/8.30/19-4; odpor proti příkazu ze dne 12. 9. 2019; vyrozumění o pokračování přestupkového řízení ze dne 13. 9. 2019; nařízení ústního jednání z téhož dne; odůvodnění odporu ze dne 30. 9. 2019; protokol o ústním jednání ze dne 2. 10. 2019; protokol o výpovědi svědka V. Š. ze dne 30. 10. 2019; protokol o výpovědi svědka R. K. z téhož dne; protokol o výpovědi svědka Ľ. M. ze dne 11. 12. 2019; protokol o výpovědi svědka M. K. ze dne 4. 2. 2020; protokol o výpovědi svědka L. K. z téhož dne; rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 20. 1. 2021, č. j. 15333/8.30/19-36; odvolání žalobce proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a napadené rozhodnutí. Správní spis je oběma stranám znám a nepanují mezi nimi ohledně jeho obsahu žádné rozpory.

25. Z předloženého správního spisu vyplynulo, že dne 4. 4. 2019 správní orgán prvního stupně na pracovišti „*Rekonstrukce stávající budovy bývalého kina*“ na adrese Hrdinů odboje 671, Rychnov nad Kněžnou, zahájil kontrolu dle ust. § 5 odst. 1 písm. e) zákona o inspekci práce, jejímž předmětem bylo dodržování povinností vymezených v ust. § 3 odst. 1 zákona o inspekci práce a dodržování povinností vyplývajících z právních předpisů k zajištění bezpečnosti práce, a to v souvislosti se vznikem pracovního úrazu zaměstnance žalobce pana Ľ. M., ke kterému došlo dne 26. 3. 2019. K úrazu mělo dojít tak, že Ľ. M. jako jeřábník na uvedeném pracovišti ovládal radiovým dálkovým ovládáním stavební věžový jeřáb POTAIN IGO 36, který patřil žalobci. Při uvedené činnosti se pohyboval ve výšce nad úrovní podlahy druhého nadzemního podlaží budovy, v úrovni hřebene obvodové zdi budovy, kde byl z volného nezajištěného okraje sražen ocelovým stropním nosníkem, který byl jako břemeno zavěšen na jeřábu. Ľ. M. spadl z výšky cca 4 metrů do vnitřního prostoru budovy na podlahu místnosti druhého nadzemního podlaží rekonstruované budovy a utrpěl zranění hlavy.
26. Výsledky kontroly byly shrnuty v kontrolním protokolu. Při kontrole byl zjištěn 1 nedostatek. Žalobce byl poučen ve smyslu ust. § 13 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*kontrolní řád*“), o právu podat námitky proti kontrolnímu zjištění, a to ve lhůtě 15 dní ode dne doručení protokolu. Téhož dne byl kontrolní protokol doručen žalobci. Žalobce podal proti obsahu kontrolního protokolu včasné námitky, které byly nadřízeným kontrolujícího inspektora zamítnuty. Žalobce byl o výsledku vypořádání námitek písemně informován.
27. Správní orgán prvního stupně na základě výsledků kontroly vydal dne 5. 9. 2019 pod č. j. 15333/8.30/19-3 příkaz, kterým uznal žalobce vinným ze spáchání správního deliktu na úseku bezpečnosti práce podle § 30 odst. 1 písm. q) zákona o inspekci práce a uložil mu správní trest pokuty ve výši 90 000 Kč.
28. V souladu s ust. § 150 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*správní řád*“), ve spojení s ust. § 90 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*přestupkový zákon*“), bylo s žalobcem doručením uvedeného příkazu (dne 5. 9. 2019)

zahájeno přestupkové řízení. Proti příkazu žalobce podal včasný odpor, tím byl příkaz zrušen.

29. Přípisem ze dne 13. 9. 2019 byl žalobce informován o pokračování řízení a nařízení ústního jednání. Dne 2. 10. 2019 v rámci ústního jednání za přítomnosti žalobce bylo provedeno dokazování listinami založenými ve správním spise.
30. Dne 30. 10. 2019 se konaly výsledky svědků V. Š. a R. K. V. Š. uvedl, že na staveništi „*Rekonstrukce stávající budovy bývalého kina*“ v Rychnově nad Kněžnou vykonával funkci stavbyvedoucího společnosti PSV. K předání staveniště společnosti PSV došlo v souladu s uzavřenou smlouvou o dílo na začátku prvního dne nástupu. Staveniště předával stavbyvedoucí žalobce – pan R. K. Svědek dále uvedl, že dne 25. 2. 2019 převzal tu část staveniště, na kterou společnost PSV nastupovala. Poté postupně vznikala další montážní pracoviště, která postupně přebírali. Toto převzetí trvalo od 25. 2. do 26. 3. 2019. Žalobce měl provádět demontáž dřevěného krovu a místo něj byly osazovány ocelové prvky společností PSV. R. K. shodně uvedl, že na staveništi vykonával funkci stavbyvedoucího pro žalobce. Dne 25. 2. 2019 předal staveniště panu V. Š. ze společnosti PSV. O tom byl sepsán protokol. V souladu se smlouvou o dílo došlo k předání celého staveniště dne 25. 2. 2019. Na otázku, zda k předávání staveniště docházelo postupně od 25. 2. 2019 do 26. 3. 2019, odpověděl, že ano.
31. Ve vyjádření ze dne 28. 11. 2019 žalobce sdělil správnímu orgánu prvního stupně, že na základě smlouvy o dílo, jejíž nedílnou součástí jsou Všeobecné smluvní podmínky, došlo dne 25. 2. 2019, k předání *celého* staveniště žalobcem společnosti PSV. Dále uvedl, že v protokolu o předání staveniště je uvedeno, že společnost PSV převzala od žalobce staveniště, které je vymezeno „*dle situace*“. Situaci se přitom v odvětví stavebnictví rozumí situace stavby (tedy i staveniště), jak je zakreslena v podkladové mapě, přičemž „*situace*“ je nedílnou součástí projektové dokumentace, která byla společnosti PSV předána.
32. Dne 11. 12. 2019 se konal výslech svědka L. M.. Ten uvedl, že si nevzpomíná, kdo jej v den úrazu poslal obsluhovat jeřáb. Místo pro ovládání jeřábu si určuje sám. Zaměstnavatel mu stanovil, že se měl proti pádu z výšky zajistit popruhem a kotvicím lanem. Ani jedno však neměl. Byl na lešení, které mělo zábradlí.
33. Dne 4. 2. 2020 byl proveden výslech svědka M. K. ze společnosti PSV. Ten uvedl, že v den předmětného úrazu byl určen jako vedoucí montáže ocelových nosníků, přičemž nosník dole uvázal na jeřáb a jeřábník L. M. ho zdvihl. Poté, co vazník dostali půlkou od budovy, pan L. M. vazník převázal. Nejdříve stál na střeše, poté na lešení, zajištěn nebyl. „*Popojížděl jeřábem a poté se to zvirtlo*“. Svědek uvedl, že to byl on, kdo panu M. dával pokyny při přepravě vazníku.
34. Téhož dne byl proveden i výslech svědka L. K., zaměstnance žalobce. Ten uvedl, že s panem K. předali celé staveniště společnosti PSV. Nejprve nad plány, poté v terénu. Staveniště přebíral za PSV pan Š. Uvedl, že na staveništi dále pracovali i zaměstnanci žalobce. Přípravovali výšky, kde se měly usazovat konstrukce, prováděli i práce na schodišti a výtahu.
35. Dne 4. 12. 2020 proběhlo mimo ústní jednání dokazování listinami. Žalobce sdělil, že k podkladům rozhodnutí a předloženým důkazům se vyjádří do 15. 1. 2021. Dne 13. 1. 2021 správní orgán prvního stupně obdržel od žalobce vyjádření. V něm žalobce zejména

konstatoval, že dne 25. 2. 2019 došlo k předání celého staveniště společnosti PSV. Na podporu svého tvrzení poukázal na provedené dokazování.

36. Dne 20. 1. 2021 správní orgán prvního stupně vydal rozhodnutí, které žalovaný napadeným rozhodnutím potvrdil a odvolání žalobce zamítl.

B. Právní závěry

37. Po provedeném přezkumném řízení soud dospěl k závěru, že žaloba je **důvodná**.
38. Dle § 30 odst. 1 písm. q) zákona o inspekci práce platí, že, „[p]rávnícká nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu na úseku bezpečnosti práce tím, že neplní povinnosti týkající se pracoviště a pracovního prostředí stanovené v zákonu o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, v nařízení vlády o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí, nařízení vlády o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky a nařízení vlády o bližších požadavcích na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v prostředí s nebezpečím výbuchu.“
39. Dle § 3 odst. 1 písm. b) nařízení vlády č. 362/2005 Sb. platí, že „[z]aměstnavatel přijímá technická a organizační opatření k zabránění pádu zaměstnanců z výšky nebo do hloubky, propadnutí nebo sklouznutí nebo k jejich bezpečnému zachycení (dále jen "ochrana proti pádu") a zajistí jejich provádění na všech ostatních pracovištích a přístupových komunikacích, pokud leží ve výšce nad 1,5 m nad okolní úrovní, případně pokud pod nimi volná hloubka přesahuje 1,5 m.“
40. Jádrem věci je posouzení, zda za přestupek na úseku bezpečnosti práce v souvislosti s pracovním úrazem zaměstnance žalobce, ke kterému došlo dne 26. 3. 2019 na staveništi „Rekonstrukce stávající budovy bývalého kina“ v Rychnově nad Kněžnou, jež bylo dne 25. 2. 2019 protokolárně předáno společnosti PSV, je odpovědný žalobce, či nikoliv. Tato otázka je mezi účastníky sporná.
41. Pro posouzení věci je dle soudu nutné vyjít ze závěrů, které správní orgány obou stupňů učinily, a které mezi účastníky sporné nejsou. Nejprve je třeba opakovaně zdůraznit, že dne 25. 2. 2019 bylo staveniště od žalobce protokolárně převzato společností PSV, která zde měla pro žalobce na základě smlouvy o dílo provést práci spočívající v osazení ocelových stropních nosníků. K tomu využila jeřábu žalobce a jeho zaměstnance L. M. K pracovnímu úrazu tohoto zaměstnance žalobce došlo tak, že dne 26. 3. 2019 na předmětném staveništi dálkově obsluhoval jeřáb, přičemž se pohyboval mimo něj v rekonstruované budově ve výšce cca 4 metrů, v úrovni druhého nadzemního podlaží. Přitom došlo ke sražení a následnému pádu L. M. ocelovým břemenem, které bylo zavěšeno na jeřábu. L. M. spadl z výšky větší než 1,5 metrů a způsobil si úraz hlavy.
42. Mezi žalobcem a žalovaným není sporu o tom, že žalobce a společnost PSV si ujednali (viz čl. 10.06. Všeobecných smluvních podmínek ke smlouvě o dílo), že v případě potřeby poskytne žalobce společnosti PSV věžový jeřáb, jenž nebyl součástí předaného staveniště, a to za předem stanovenou cenu. Z výsledku svědků pak vyplynulo, že organizaci práce na staveništi prováděla společnost PSV a byli to právě zaměstnanci společnosti PSV, kteří poškozenému zaměstnanci žalobce udíleli pokyny při práci s jeřábem.
43. Krajský soud přisvědčil názoru žalobce, že jeho odpovědnost za vytýkaný přestupek dovodit nelze. Z listinných důkazů založených ve spise totiž vyplynulo, že žalobce

jakožto objednatel předal staveniště zhotoviteli - společnosti PSV na základě protokolu o předání staveniště ze dne 25. 2. 2019. Společnost PSV se převzetím staveniště současně zavázala dodržovat zde bezpečnostní předpisy a zajistit vlastní dozor a kontrolu bezpečnosti práce. Z obsahu uvedeného protokolu vyplývá, že společnost PSV byla seznámena s možnými riziky na pracovišti, byla povinna určit způsob ochrany a prevence proti úrazům, či jinému poškození zdraví, tak jak to ukládá zákon č. 309/2006 Sb., nařízení vlády č. 362/2005 Sb., další právní normy a smluvní vztah uzavřený mezi ní a žalobcem. Společnost PSV byla rovněž výslovně povinna zajistit u svých zaměstnanců a dalších osob, které užije k provádění prací, stálý dozor a pravidelnou kontrolu nad dodržováním BOZP a byla seznámena se zásadami týkajícími se organizace práce, použití osobních ochranných pracovních prostředků a pohybu osob po staveništi. Jelikož žalobce na základě shora uvedeného protokolu ze dne 25. 2. 2019 celé staveniště předal společnosti PSV, neměl žádnou povinnost je řádně zajišťovat z hlediska bezpečnosti práce (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 27. 10. 2016, č. j. 31 Ad 17/2015-61, dle kterého za uspořádání vymezeného pracoviště odpovídá zhotovitel, kterému bylo staveniště předáno a který ho převzal).

44. Rovněž ze smluvního vztahu mezi žalobcem a společností PSV, konkrétně čl. 8 Všeobecných smluvních podmínek, které jsou nedílnou součástí smlouvy o dílo, plynou povinnosti pro společnost PSV na úseku bezpečnosti práce. Podle čl. 8.01. se společnost PSV zavázala dodržovat bezpečnost práce a zajistit si vlastní dozor nad bezpečností práce, zejména ve smyslu zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 309/2006 Sb., nařízení vlády č. 362/2005 Sb. a dalších právních norem, včetně zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci všemi osobami zdržujícími se s vědomím zhotovitele na místě provádění díla. V čl. 8.10. je uvedeno, že zhotovitel zpracuje písemné vyhodnocení bezpečnostních rizik a bezpečné pracovní postupy pro práce na místě provádění díla a prokazatelně s nimi seznámí objednatele při převzetí staveniště. Podle čl. 8.11. zhotovitel zajistí s ohledem na bezpečnost a ochranu zdraví při práci koordinaci zaměstnanců a ostatních osob, kteří se na provádění díla podílejí.
45. Jak vyplývá také z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 Tdo 163/2013-II.-70, na který odkázal žalobce, a který lze pro shodnost skutku (nezajištění ochrany života a zdraví a bezpečnosti práce při provádění prací zhotovitelem – subdodavatelem, porušení povinnosti dle § 3 odst. 1 písm. b) nařízení vlády č. 362/2005 Sb.) aplikovat i na nyní projednávanou věc, pro posouzení delikttní odpovědnosti za pracovní úrazy na úseku bezpečnosti práce je rozhodující, který subjekt staveniště prokazatelně převzal. Náзор, že pro takové posouzení je rozhodující právě existence protokolu, případně jiného písemného záznamu o předání staveniště, pak vyslovil i zdejší soud v rozsudku ze dne 14. 12. 2021, č. j. 30 Ad 1/2021-129. Navíc z ustanovení § 2 odst. 3 nařízení vlády č. 591/2006 Sb., na které žalobce rovněž odkázal, výslovně plyne, že: „[z]a uspořádání staveniště, popřípadě vymezeného pracoviště, (...) odpovídá zhotovitel, kterému bylo toto staveniště, popřípadě pracoviště, předáno a který je převzal. V zápise o předání a převzetí se uvedou všechny známé skutečnosti, jež jsou významné z hlediska zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví fyzických osob zdržujících se na staveništi, popřípadě pracovišti.“
46. K předání staveniště žalobcem společnosti PSV tedy nesporně došlo. Zaměstnanec žalobce I. M. se tedy v době úrazu pohyboval na staveništi, které jeho zaměstnavatel (žalobce) protokolárně předal společnosti PSV. Žalobce proto objektivně již nemohl nést odpovědnost za bezpečné provádění stavebních prací (uspořádání staveniště) na tomto

staveništi. Lze totiž stěží po komkoliv požadovat, aby zajišťoval a dohlížel na bezpečnost práce na staveništi, které předtím protokolárně předal jinému subjektu.

47. Rovněž pro posouzení odpovědnosti za přestupek dle § 30 odst. 1 písm. q) zákona o inspekci práce spočívající v porušení § 3 odst. 1 písm. b) nařízení vlády č. 362/2005 Sb. není podstatné, zda postihovaný subjekt byl zaměstnavatelem poškozené osoby. Tento přestupek totiž nespočívá v tom, že nedošlo k zajištění konkrétních pracovníků proti jejich pádu z výšky, nýbrž v nezajištění pracoviště, bez ohledu na to, kdo se na něm pohyboval. Odpovědný za takový přestupek tedy může být i zhotovitel, přestože není zaměstnavatelem osoby, která utrpěla úraz v důsledku jeho pochybení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2017, č. j. 5 As 137/2016-33).
48. Soud sdílí názor žalovaného ohledně toho, že žalobce odpovídal za bezpečný provoz jeřábu, k tomu je ale nutné podotknout, že k předmětnému úrazu nedošlo v přímé souvislosti s provozem jeřábu, nýbrž v důsledku toho, že staveniště nebylo zajištěno bezpečnostními opatřeními proti pádu osob z výšky (§ 3 odst. 1 písm. b) nařízení vlády č. 362/2005 Sb.), za což dle názoru soudu nese odpovědnost společnost PSV. V této souvislosti soud nemohl přehlédnout rozpory ohledně použití jeřábu zhotovitelem, které se objevují v rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Ten tvrdí, že *„případné poskytnutí zmíněného jeřábu bylo dohodnuto mezi účastníkem řízení, jako objednatelům díla a společností PSV STAVEBNÍ s.r.o. jako zhotovitelem díla (...). Z výše uvedeného vyplývá, že účastník řízení poskytl k provedení montáže svůj jeřáb“*. Na druhé straně ale uvádí, že nedošlo k předání jeřábu, protože nebyla uzavřena žádná písemná nájemní smlouva. Z žádného právního předpisu přitom nevyplyvá, a ani to správní orgány netvrdí, že by účastníci museli mít uzavřenou právě písemnou smlouvu o nájmu jeřábu. Tyto rozpory nevysvětlil ani žalovaný.
49. Konečně se soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, kterou žalobce vznesl v té souvislosti, že se žalovaný nedostatečně vypořádal s námitkou, že převzetím staveniště přechází na přebírající osobu odpovědnost za bezpečné provádění stavebních prací, za které tedy žalobce neodpovídá. K tomu soud konstatuje, že povinnost řádně odůvodnit své rozhodnutí a vyjádřit právní názor k předmětné otázce jednoznačným a srozumitelným způsobem ukládá správnímu orgánu ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu. Jestliže správní orgán těmto požadavkům vyhoví, nemůže obstát závěr o nepřezkoumatelnosti jeho rozhodnutí pro nedostatek důvodů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 4. 2007, č. j. 7 As 34/2006-76). Žalovaný správní orgán se posuzovanou věcí zabýval, na žalobcovy námitky reagoval a zaujal svůj právní názor na posouzení předmětné věci, který soud shledal nesprávným. To samo o sobě nečiní napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů má totiž místo zejména tehdy, opomene-li správní orgán či soud zcela reagovat na námitku účastníka, a musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je přitom vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38). Takovou vadou napadené rozhodnutí zjevně netrpí, o čemž svědčí skutečnost, že s ním žalobce obsáhle polemizuje.

50. Krajský soud uzavírá, že žalovaným učiněný závěr ohledně odpovědnosti žalobce na úseku bezpečnosti práce a spáchání přestupku podle § 30 odst. 1 písm. q) zákona o inspekci práce poté, co protokolárně předal staveniště subdodavateli – společnosti PSV, je nesprávný. Z uvedeného důvodu soud napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost (§ 78 odst. 1 s. ř. s.) a současně vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Bude na žalovaném, aby přehodnotil právní posouzení předmětné věci a zvolil k tomu adekvátní procesní postup ve smyslu § 90 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Správní orgán je v dalším řízení vázán právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

VI. Náklady řízení

51. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Důvodně vynaloženými náklady soudního řízení na straně úspěšného žalobce byly zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč za žalobní návrh, odměna advokáta a jeho režijní výlohy (§ 35 odst. 2 s. ř. s.). Odměnu advokáta tvoří tři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, písemné podání žaloby, účast na jednání před soudem) po 3 100 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky MS č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, dále jen „advokátní tarif“], tři paušální částky náhrady hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, tj. celkem 10 200 Kč a zvýšení odměny a hotových výdajů o daň z přidané hodnoty v zákonné výši 21%, tj. 2 142 Kč, neboť advokát doložil, že je plátcem této daně (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Krajský soud proto výrokem II. tohoto rozsudku závázal žalovaného povinností žalobci tyto prokázané náklady řízení v celkové výši 15 342 Kč uhradit k rukám jeho zástupce, který je advokátem (§ 149 odst. 1 občanského soudního řádu za použití § 64 s. ř. s.), a to ve lhůtě deseti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 19. května 2022

JUDr. Jan Rutsch v. r.
předseda senátu